

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-50/22 - 1

Zaak C-50/22

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

25 januari 2022

Verwijzende rechter:

Cour d'appel de Paris (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 december 2021

Verzoekende partij:

SOGEFINANCEMENT

Verwerende partij:

RW

UV

[OMISSIS]

COUR D'APPEL DE PARIS

Pôle 4 - Chambre 9 - A

UITSPRAAK VAN 16 DECEMBER 2021 HOUDENDE PREJUDICIELE

VERWIJZING NAAR HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE

UNIE

[OMISSIS]

APPELLANTE

De vennootschap SOGEFINANCEMENT, société par actions simplifiée, in de persoon van hun wettelijke vertegenwoordigers, in die hoedanigheid met woonplaats in de zetel van de vennootschap

[OMISSIS]
92724 NANTERRE CEDEX

[OMISSIS]

GEÏNTIMEERDEN

RW

[OMISSIS]
93160 NOISY LE GRAND

[OMISSIS]

UV

[OMISSIS]
93160 NOISY LE GRAND

[OMISSIS] [Formaliteiten]

FEITEN, PROCEDURE EN VORDERINGEN VAN PARTIJEN

Op 5 november 2011 heeft Sogefinancement aan RW en UV een persoonlijke lening verstrekt ten bedrage van 15 322,90 EUR, die diende te worden afbetaald in 84 maandelijkse aflossingen van 430,85 EUR, exclusief verzekeringspremie, tegen een vaste jaarlijkse debetrentevoet van 7,60 %.

Op 20 oktober 2015 zijn partijen het eens geworden over een schuldherschikking ten bedrage van 15 362,90 EUR, die diende te worden afbetaald in 83 maandelijkse aflossingen van 258,54 EUR, te rekenen vanaf 15 december 2015.

De tribunal d'instance du Raincy (rechter in eerste aanleg Raincy, Frankrijk) waarbij Sogefinancement een vordering had ingesteld strekkende tot veroordeling van RW en UV tot betaling van het uitstaande saldo, heeft bij vonnis op tegenspraak van 25 januari 2018:

- de vordering tot betaling ontvankelijk verklaard,

- de tussen partijen op 5 november 2011 gesloten overeenkomst nietig verklaard,
- de toepassing van de artikelen 1231-6 van de code civil (Frans burgerlijk wetboek) en L. 313-3 van de code monétaire et financier (Frans monetair en financieel wetboek) uitgesloten,
- RW en UV veroordeeld tot betaling aan Sogefinancement van een bedrag van 1 309,65 EUR uit hoofde van de leningsovereenkomst, en verklaard dat op dit bedrag geen rente is verschuldigd,
- verwezen naar de artikelen L. 311-48 (thans 341-8) van de code de la consommation (Frans wetboek van consumentenrecht) en verklaard dat het door RW en UV verschuldigde bedrag zal worden verlaagd met de wettelijke rente op de door de leninggever ontvangen rente,
- RW en UV een betalingstermijn toegestaan voor de betaling van de schuld in zes maandelijks aflossingen van 200 EUR en een laatste aflossing bestaande uit het schuldsaldo; bij gebreke hiervan zouden de uitstaande bedragen integraal en onmiddellijk opeisbaar worden,
- de overige vorderingen van Sogefinancement afgewezen.

Na onderzoek van de ontvankelijkheid van de vordering heeft de tribunal ambtshalve het middel ontleend aan schending van artikel L. 312-25 van het wetboek van consumentenrecht opgeworpen, en vastgesteld dat de overeenkomst op grond van artikel 6 van het burgerlijk wetboek nietig diende te worden verklaard, aangezien het kapitaal minder dan zeven dagen na aanvaarding van het leningvoorstel aan de leningnemers was gestort.

Bij een verklaring van 24 mei 2018 heeft Sogefinancement hoger beroep tegen deze uitspraak ingesteld.

Volgens de laatste op 8 februari 2021 neergelegde conclusie verzoekt appellante de cour d'appel de Paris (rechter in tweede aanleg Parijs; hierna: „verwijzende rechter”):

- de uitspraak waartegen hoger beroep is ingesteld, geheel te vernietigen of althans te herzien,
- alle vorderingen van RW en UV af te wijzen,
- het middel ontleend aan de nietigheid van de overeenkomst niet-ontvankelijk te verklaren, subsidiair te verwerpen,
- de vordering van de leningnemers strekkende tot vervallenverklaring van het recht op de contractuele rente, niet-ontvankelijk te verklaren; die af te wijzen,

- vast te stellen dat de vroegtijdige beëindiging van de lening is uitgesproken, subsidiair de leningovereenkomst te ontbinden,
- RW en UW hoofdelijk te veroordelen om haar het bedrag van 13 974,41 EUR te betalen, plus rente tegen de contractuele rentevoet van 7,60 % per jaar, te rekenen vanaf 31 juli 2018, in contanten of kwitanties voor na 30 juli 2018 verrichte betalingen.
- subsidiair, in geval van nietigheid van de overeenkomst, hen *in solidum* te veroordelen om haar het bedrag van 28 000 EUR te betalen, uit hoofde van de terugbetaling van het geleende kapitaal, plus de wettelijke rente, en te verklaren dat zij verplicht blijven om het bedrag van 517,40 EUR plus de wettelijke rente te betalen,
- subsidiair, in geval van vervallenverklaring van het recht op de contractuele rente, RW en UV *in solidum* te veroordelen om haar het bedrag van 2 504,36 EUR plus de wettelijke rente te betalen, te rekenen vanaf 6 maart 2017,
- het verzoek van RW en UV om bijkomende termijnen af te wijzen, subsidiair bij niet-naleving van één enkele termijnbetaling de schuldvordering onmiddellijk opeisbaar te verklaren,
- hen te veroordelen om haar het bedrag van 1 000 EUR te betalen op grond van artikel 700 van de code de procédure civile (Frans wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

Onder aanvoering van de bepalingen van de artikelen L. 311-14 en R. 632-1 van het wetboek van consumentenrecht in de versie zoals die ten tijde van de onderhavige zaak gold, betoogt appellante dat de rechter in eerste aanleg de overeenkomst niet ambtshalve nietig mocht verklaren, omdat alleen een consument een beschermingsbepaling van openbare orde kan inroepen; volgens haar is dit bevoegdheidsoverschrijding. Zij betoogt dat de nietigheid van de overeenkomst niet buiten de verjaringstermijn van vijf jaar van artikel L. 110-4 van de code de commerce (Frans wetboek van koophandel) kon worden opgeworpen.

Voorts wijst zij erop dat de termijn van zeven dagen voor de vrijgave van de geldsommen wel degelijk is nageleefd en stelt zij vast dat er verwarring bestaat tussen de nationale procedure voor „vrijgave” van de geldsommen en de effectieve uitbetaling daarvan aan de leningnemers; zij wijst erop dat de leningnemers niet aangeven op welke datum zij de geldsommen hebben ontvangen.

Zij licht haar schuldvordering in detail toe.

Ten slotte wijst zij erop dat de vordering van RW en UV betreffende het verval van het recht op de contractuele rente is verjaard.

In hun op 29 oktober 2018 neergelegde conclusie verzoeken RW en UV de verwijzende rechter om:

- de uitspraak waartegen hoger beroep is ingesteld, integraal te bevestigen, behoudens voor zover daarbij de schuldvordering van Sogefinancement op de hoofdsom van 1 309,65 EUR is vastgesteld,
- hen te veroordelen tot betaling aan appellante van de hoofdsom van 517,40 EUR, vermeerderd met de opgelopen wettelijke rente vanaf de dag van kennisgeving van de onderhavige uitspraak,
- subsidiair, ten nadele van Sogefinancement, het verval gelasten van het recht op de contractuele rente, en hun een zo ruim mogelijke betalingstermijnen toe te kennen voor de aanzuivering van hun schuld,
- de vorderingen van Sogefinancement af te wijzen en haar op grond van artikel 700 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering ertoe te veroordelen hun het bedrag van 2 000 EUR te betalen.

Volgens geïntimeerden is het feit dat de toepasselijke bepalingen van openbare orde zijn, voor de rechter in eerste aanleg voldoende reden om op grond van artikel L. 141-4 van het wetboek van consumentenrecht de overeenkomst ambtshalve nietig te verklaren. Krachtens artikel 2224 van het burgerlijk wetboek betogen zij tevens dat de verjaringstermijn van vijf jaar van de nietigheidsvordering niet begint te lopen op de dag waarop de overeenkomst is ondertekend, maar op de dag waarop de rechthebbende kennis had of gehad zou moeten hebben van de feiten op grond waarvan hij een vordering kon instellen, in casu de terechtzitting van de rechter in eerste aanleg.

Zij betogen dat appellante de termijn van zeven dagen in artikel L. 311-14 van het wetboek van consumentenrecht, in de versie zoals die ten tijde van deze zaak gold, die in acht moet zijn genomen alvorens de geldsommen mogen worden vrijgegeven, niet heeft nageleefd, en begrijpen niet dat de bank niet aangeeft op welke datum het geleende kapitaal is gestort.

Zij betogen dat de schrapping van de rente gerechtvaardigd is gelet op artikel 1343-5 van het burgerlijk wetboek en wijzen op een fout van de rechter in eerste aanleg in de berekening van het uitstaande saldo te hunnen laste.

Zij wijzen op hun precaire financiële situatie.

[OMISSIS] [procedurele overwegingen]

Nadat de verwijzende rechter partijen had verzocht hun opmerkingen in te dienen en het openbaar ministerie naar zijn standpunt had gevraagd, heeft hij bij uitspraak van 1 juli 2021 de Cour de cassation (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Frankrijk) om advies verzocht over de twee volgende vragen:

- mag de rechter, gelet op de artikel L. 141-4, thans R. 632-1, van het wetboek van consumentenrecht, artikel 6 van het burgerlijk wetboek, en artikel L. 110-4 van het wetboek van koophandel alsmede, betreffende de rol van de rechter bij de naleving van de bepalingen van een Europese economische openbare orde, de uitleg van het Hof van Justitie van de Europese Unie van richtlijn 2008/48/EG van 23 april 2008, na het verstrijken van de aan een derde tegenwerpbare verjaringstermijn van vijf jaar, ambtshalve de nietigheid van een consumentenkredietovereenkomst opwerpen, met name op grond van artikel L. 312-25 van het wetboek van consumentenrecht?

- mag de rechter, gelet op artikel L. 141-4, thans R. 632-1, van het wetboek van consumentenrecht, artikel 6 van het burgerlijk wetboek, artikel L. 110-4 van het wetboek van koophandel, en de artikelen 4 en 5 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, alsmede, betreffende de rol van de rechter bij de naleving van de bepalingen van een Europese economische openbare orde, de uitleg van het Hof van Justitie van de Europese Unie van richtlijn 2008/48/EG van 23 april 2008, bij gebreke van enig verzoek van één van de partijen om nietigverklaring, een consumentenkredietovereenkomst nietig verklaren, met name op grond van artikel L. 312-25 van het wetboek van consumentenrecht?

In zijn advies van 21 oktober 2021 heeft de cour de cassation verklaard dat de vragen krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie door de aangezochte rechter aan het Hof van Justitie van de Europese Unie dienden te worden voorgelegd.

Appellante heeft op 30 november 2021 haar opmerkingen ingediend. Daarin wijst zij erop dat artikel L. 311-17 van het wetboek van consumentenrecht, dat verbiedt om de geldsommen vóór het verstrijken van een termijn van zeven dagen beschikbaar te stellen, slechts indirect verband houdt met artikel 14 van voornoemde richtlijn en stelt zij voor om onder verwijzing naar de beginselen van rechtszekerheid en procedurele autonomie van de lidstaten, twee prejudiciële vragen te stellen.

Geïntimeerden hebben op 10 november 2021 laten weten geen bezwaar te maken tegen een eventuele prejudiciële verwijzing.

[OMISSIS]

MOTIVERING VAN DE BESLISSING

***Het staat vast dat op het geding de bepalingen van toepassing zijn van de artikelen L. 311-1 en volgende van het wetboek van consumentenrecht die voortvloeien uit de op 1 juli 2010 goedgekeurde wet waarbij de bepalingen van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 in nationaal recht zijn omgezet (thans de artikelen L. 312-1 en volgende van hetzelfde wetboek).

De rechter in eerste aanleg heeft de betrokken kredietovereenkomst ambtshalve nietig verklaard omdat de geldsommen in strijd met het voormalige artikel L. 311-14 (thans L. 312-25) van het wetboek van consumentenrecht vóór het verstrijken van de herroepingstermijn aan de leningnemers waren verstrekt.

Appellante verwijt de rechter in eerste aanleg zijn bevoegdheid te hebben overschreden omdat slechts één partij op grond van deze beschermingsregels van openbare orde de nietigheid van een overeenkomst kan invoeren; zij betoogt dat de betrokken nietigheid een relatieve nietigheid is en de consument de mogelijkheid heeft om een overeenkomst die nietig moet worden verklaard, alsnog te bevestigen; zij wijst erop dat de voor de rechter verschijnende leningnemers geen nietigverklaring van de overeenkomst hadden gevorderd en evenmin schending van artikel L. 312-25 hadden ingeroepen.

Appellante wijst er ook op dat de rechter in eerste aanleg niet na de voor de leningnemers zelf openstaande verjaringstermijn om de nietigverklaring van de overeenkomst te vorderen ambtshalve een middel mocht opwerpen dat tot nietigverklaring van de overeenkomst kon leiden.

Geïntimeerden nemen voor de verwijzende rechter de motivering van de uitspraak over, waarvan zij de bevestiging vragen. Zij betogen dat de rechter in eerste aanleg terecht een op tegenspraak behandelde bepaling van openbare orde ambtshalve heeft opgeworpen, ook al hebben zij geen nietigverklaring van de overeenkomst gevorderd.

Onder verwijzing naar de artikelen 1179 en 1180 van het burgerlijk wetboek betogen zij dat de bepalingen van openbare orde inzake consumentenkrediet worden bestraft met absolute nietigheid, die iedere belanghebbende alsook het openbaar ministerie kan vorderen, en dat de verjaringstermijn ingaat op de datum waarop degene die de nietigheid vordert, kennis had van de onregelmatigheid, dat wil in casu zeggen, voor de rechter, de datum op het stuk waarmee het geding is ingeleid of de datum van de terechtzitting.

***

Richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad is in het Franse recht omgezet bij wet nr. 2010-737 van 1 juli 2010; zij wordt door de nationale rechterlijke instanties rechtstreeks toegepast.

Artikel 14 van deze richtlijn bepaalt:

„1. De consument beschikt over een termijn van veertien kalenderdagen om de kredietovereenkomst zonder opgave van redenen te herroepen.

De termijn waarbinnen een overeenkomst kan worden herroepen gaat in:

a) op de dag van de sluiting van de kredietovereenkomst, of

b) op de dag waarop de consument de contractuele voorwaarden en informatie overeenkomstig artikel 10 ontvangt, als die dag later valt dan de onder a) van deze alinea bedoelde datum.

[...]

7. Dit artikel doet geen afbreuk aan nationale wetgeving houdende vaststelling van een termijn waarbinnen de uitvoering van de overeenkomst geen aanvang kan nemen.”

Artikel 22, lid 2, bepaalt: „De lidstaten dragen er zorg voor dat de consument geen afstand kan doen van de rechten die hem worden toegekend krachtens de bepalingen van het nationale recht die uitvoering geven aan of overeenstemmen met deze richtlijn.”

Artikel 23 bepaalt: „De lidstaten stellen de regels vast inzake de sancties die gelden voor inbreuken op de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen, en nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze sancties worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.”

Artikel L. 311-14 van het wetboek van consumentenrecht in de versie zoals die ten tijde van het geding gold (thans L. 312-25), bepaalt: „Gedurende een termijn van zeven dagen, te rekenen vanaf de aanvaarding van de overeenkomst door de leningnemer, mag noch door de leninggever aan de leningnemer of voor diens rekening, noch door de leningnemer aan de leninggever in enige vorm en onder enig beding een betaling worden verricht. Gedurende diezelfde termijn mag de leningnemer evenmin ten gunste van de leninggever of voor diens rekening geld deponeren voor de betrokken verrichting. Ingeval de leningnemer een machtiging tot automatische afschrijving van zijn bankrekening ondertekent, is die machtiging slechts geldig en treedt zij pas in werking voor zover de kredietovereenkomst geldig is en in werking is getreden.”

Hierbij moet worden opgemerkt dat deze bepaling aansluit bij het voornoemde artikel 14, lid 7.

In het nationale recht is erkend dat uitbetaling van geleende geldsommen voordat de termijn van zeven dagen is verstreken, krachtens artikel 6 van het burgerlijk wetboek de nietigheid van de overeenkomst tot gevolg heeft. Dit artikel bepaalt dat aan de wetten die de openbare orde en de goede zeden betreffen, geen afbreuk kan worden gedaan door bijzondere overeenkomsten. Bij nietigverklaring van de overeenkomst moet de leningnemer het geleende kapitaal terugbetalen.

***

Artikel L. 141-4, thans R. 632-1, van het wetboek van consumentenrecht bepaalt: *„In gedingen die in verband met de toepassing van dit wetboek zijn ontstaan, kan de rechter alle bepalingen daarvan ambtshalve opwerpen. Na de opmerkingen van de partijen te hebben gehoord, sluit hij de toepassing van een beding uit indien uit de elementen van het debat blijkt dat het om een oneerlijk beding gaat.”*

Artikel L. 311-52 van het wetboek van consumentenrecht bepaalt: *„Vorderingen van de leninggever tot betaling ingeval de leningnemer in gebreke blijft, moeten op straffe van verval worden ingediend binnen twee jaar, te rekenen vanaf de eraan ten grondslag liggende gebeurtenis.”*

Artikel L. 110-4 van het wetboek van koophandel bepaalt: *„Verplichtingen die in de handelsbetrekkingen tussen handelspartners of tussen handelspartners en niet-handelspartners zijn ontstaan, verjaren na vijf jaar, behoudens wanneer daarop een kortere bijzondere verjaringstermijn van toepassing is.”*

Artikel 2224 van het burgerlijk wetboek bepaalt: *„Persoonlijke rechtsvorderingen of rechtsvorderingen betreffende rechten op onroerende zaken verjaren vijf jaar na de dag waarop de rechthebbende de feiten die zijn recht deden ontstaan, kende of had behoren te kennen.”*

Voor consumentenvorderingen – daaronder begrepen vorderingen tot nietigverklaring van de overeenkomst – alsmede voor verzoeken tot nietigverklaring van de overeenkomst die bij wijze van exceptie zijn ingediend door de consument, geldt krachtens artikel 110-4 van het wetboek van koophandel en artikel 2224 van het burgerlijk wetboek, de verjaringstermijn van vijf jaar, te rekenen vanaf het sluiten van de overeenkomst. Deze verjaringsregels vormen daarentegen geen beletsel voor de consument om in alle omstandigheden ten aanzien van een betalingsvordering een materieel verweermiddel op te werpen, waarmee de vordering van de leninggever geheel of gedeeltelijk kan worden afgeweerd zonder hieruit enig voordeel te halen.

Volgens de rechtspraak mag de vaststelling van passende beroepstermijnen in de vorm van verjaringstermijnen de uitoefening van de aan de consument verleende rechten niet in de praktijk onmogelijk of uiterst moeilijk maken; de bedoeling hiervan is te vermijden dat een overeenkomst ongelimiteerd ter discussie kan worden gesteld en rekening te houden met het fundamentele beginsel van rechtszekerheid (arrest van 6 oktober 2009, Asturcom Télécomunicaciones, C-40/08).

Maar tevens is geoordeeld dat het beginsel van doeltreffendheid van de bepalingen van voornoemde richtlijn zich ertegen verzet dat voor de sanctie van nietigheid van de kredietovereenkomst, met daaraan gekoppeld de verplichting om de hoofdsom terug te betalen, de voorwaarde geldt dat deze nietigheid binnen een verjaringstermijn van drie jaar door de consument wordt opgeworpen (arrest van 5 maart 2020, OPR - finances, C-679/18).

Bijgevolg dient aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag te worden gesteld, zoals hieronder geformuleerd.

Voorts bepalen de artikelen 4 en 5 van de het wetboek van burgerlijke rechtsvordering: „*Het voorwerp van het geding wordt bepaald door de respectieve vorderingen van partijen*” en „*De rechter moet uitspraak doen over al wat wordt gevorderd en alleen over wat wordt gevorderd.*”

Deze uit de procedurele autonomie van de lidstaten voortvloeiende bepalingen verhinderen dat een rechter *ultra petita* uitspraak zou doen.

Het door het Unierecht erkende „*lijdelijkheidsbeginsel*”, voor zover dit met name tot de rechtszekerheid bijdraagt, sluit ook uit dat de rechter een tegenvordering formuleert.

Niettemin bepaalt artikel L. 141-4, thans R. 632-1, van het wetboek van consumentenrecht, teneinde de consument een doelmatige bescherming te waarborgen, zoals vereist door de voornoemde richtlijn, dat de rechter in gedingen die ten gevolge van de toepassing daarvan zijn ontstaan, alle bepalingen van dat wetboek ambtshalve kan opwerpen; na de opmerkingen van partijen te hebben gehoord, sluit hij ambtshalve de toepassing van een beding uit indien uit de elementen van het debat blijkt dat het om een oneerlijk beding gaat.

Op grond van deze laatste bepaling wordt in het nationale recht erkend dat de rechter ambtshalve het recht van de leninggever op betaling van de contractuele rente vervallen kan verklaren, ook al heeft de consument zich niet in die zin uitgesproken, ongeacht of hij al dan niet verschijnt, voor zover het middel op tegenspraak is behandeld.

In Frans recht is het inroepen van nietigheid van een overeenkomst niet alleen een materieel verweermiddel tegen een vordering tot betaling van de leninggever, maar ook een zelfstandige vordering.

Naast hetgeen over de ermee verbonden verjaring is gezegd, kan nietigverklaring van een overeenkomst door de rechter zonder verzoek daartoe of instemming daarmee van de consument – ongeacht of die al dan niet verschijnt – nadat de rechter ambtshalve de met nietigheid strafbare onregelmatigheid heeft vastgesteld, afbreuk doen aan het lijdelijkheidsbeginsel en de individuele en collectieve rechtszekerheid.

Niettemin dient het doeltreffendheidsbeginsel, dat er op algemene wijze toe moet strekken verkopers te weerhouden van praktijken die niet correct zijn, rekening te houden met het feit dat consumenten in geringe mate deelnemen aan het gerechtelijke debat, waaruit op individueel niveau echter niet kan worden afgeleid dat hierdoor wordt erkend dat de vorderingen van de leninggever gegrond zijn, noch dat is ingestemd met een eventuele nietigverklaring van de overeenkomst.

Derhalve dient, zoals hieronder aangegeven, het Hof van Justitie te worden gevraagd welke voorwaarden noodzakelijk zijn voor het evenwicht tussen het doeltreffendheidsbeginsel, het lijdelijkheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel, ingeval de rechter een kredietovereenkomst ambtshalve nietig verklaart zonder dat de consument zich daarover heeft uitgesproken.

OM DIE REDENEN

BESLIST HET HOF

[OMISSIS]

Gelet op artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

- wordt de zaak verwezen naar het Hof van Justitie van de Europese Unie, waaraan de volgende prejudiciële vragen worden voorgelegd:

1. Verzet het in artikel 23 van richtlijn 2008/48/EG vervatte beginsel van doeltreffendheid van sancties zich er in het licht van het rechtszekerheidsbeginsel en het beginsel van procedurele autonomie van de lidstaten tegen dat de rechter na de verjaringstermijn van vijf jaar waarover de consument beschikt om met een vordering of bij wijze van exceptie de nietigheid van de kredietovereenkomst in te roepen, ambtshalve een bepaling van nationaal recht mag opwerpen die voortvloeit uit artikel 14 van de voornoemde richtlijn en waarvan de niet-naleving in het nationale recht met nietigheid van de overeenkomst wordt bestraft?

2. Verzet het in artikel 23 van richtlijn 2008/48/EG vervatte beginsel van doeltreffendheid van sancties, zich er in het licht van het rechtszekerheidsbeginsel, het beginsel van procedurele autonomie van de lidstaten en het lijdelijkheidsbeginsel tegen dat de rechter, nadat hij ambtshalve een bepaling van nationaal recht heeft opgeworpen die voortvloeit uit artikel 14 van de voornoemde richtlijn, de kredietovereenkomst nietig mag verklaren, zonder dat de consument die nietigverklaring heeft gevraagd of tenminste hiermee heeft ingestemd?

[OMISSIS]